

2022-02-10

Planarkitekt
Gabriel Helgesson
0490- 25 40 68
gabriel.helgesson@vastervik.se

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

**Upphävande del av förslag till avstyckningsplan för
Västerviks Tändsticksfabrik, tillhöriga stadsfrågor nr 187, nr
187A m.fl. inom Västerviks stad.**

UNDERSÖKNING

Undersökningen syftar till att identifiera och uppmärksamma eventuella risker och konflikter mellan önskemålen om exploatering och miljö, hälsa eller hushållning av naturresurser. Undersökningen ska utgöra underlag för kommunens beslut om en miljöbedömning ska utföras för detaljplanen. Enligt 6 kap. 5 § miljöbalken (1998:808) ska kommunen göra en undersökning av behovet av en strategisk miljöbedömning när en detaljplan eller ett program ska upprättas eller ändras. Kommunen ska bedöma om någon enskild eller flera aspekter tillsammans kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Ju större sannolikheten är för en viss typ av miljöpåverkan, desto större är risken för att planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Exempel på vad betydande miljöpåverkan kan vara är, påverkan på ett Natura2000 -område eller ett riksintresseområde. Bedöms planen inte medföra någon betydande miljöpåverkan hanteras miljöfrågorna inom ramen för detaljplanearbetet. För en plan som kan antas innebära betydande miljöpåverkan ska enligt 6 kap 6 § miljöbalken (1998:808) en strategisk miljöbedömning göras.

Undersökningen ska enligt 6 kap 6 § miljöbalken innebära att kommunen eller myndigheten

1. **identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan och**
2. **samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.**

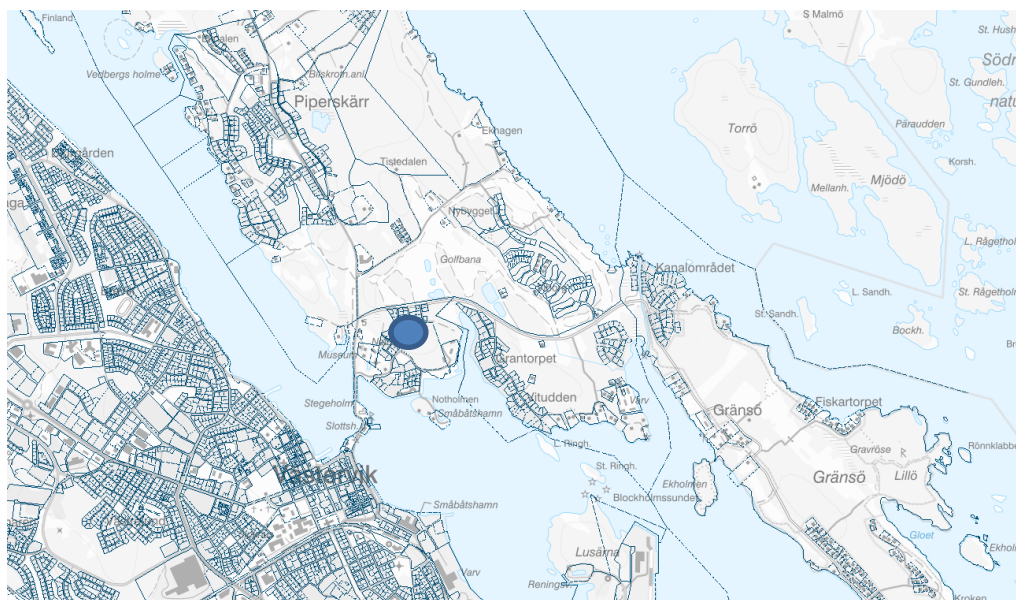
Undersökningen av betydande miljöpåverkan grundas på en checklista som ger en övergripande bild av planområdets förutsättningar och plangenomförandets eventuella miljöpåverkan. Checklistan sammanfattas i en sammanvägd bedömning om planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Bedömningarna som görs är **PRELIMINÄRA** och kan behöva omvärderas om ny kunskap tillförs planen.

PLATSENS FÖRUTSÄTTNINGAR

Planområdet är beläget ca 1 km norr om Västerviks centrum intill Tändsticksvillorna och Egnahemområdet. Området är inte exploaterat och utgörs av naturmark. Tändsticksberget ligger i en biologiskt viktig trakt med mycket höga ekologiska värden. Värdena är knutna till skyddsvärda arter som framför allt är beroende av väldigt gamla ekar och tallar, men även av blomrika marker som betesmarker och kolonitradgårdar. Området är en del i ett större sammanhang som spridningskorridor för växt och djurlivet. Samtidigt tål områdets naturvärden en mänsklig närvaro, vilket gör att området lämpar sig väl som tätortsnära rekreativområde. Området har stor utvecklingspotential i detta avseende med möjligheter att utveckla tillgängligheten med gångstråk, information och upplevelser så att besökare kan bedriva olika typer av friluftaktiviteter i värdefull natur och uppleva de miljöer och målpunkter som finns i området.

Planområdets läge i Västervik.

PLANENS TÄNKBARA EFFEKTER

Västerviks kommun arbetar med att skapa förutsättningar att knyta samman olika målpunkter till ett sammanhängande stråk med kultur- och naturupplevelse, från Lögarebergen till Kulbacken och Tändsticksberget som sedan kan fortsätta bort via Grantorpet och Gränsö.

Ambitionen från Västerviks kommun är att upphäva del av gällande avstyckningsplan 08-VVK-554 som reglerar bostadsändamål. Detta med anledning av att kommunen vill inrätta ett nytt naturreservat för Tändsticksberget. Syftet med naturreservatet är att skydda höga naturvärden och tillgodose behovet av naturskogsområden för friluftslivet. Befintlig avstyckningsplan och dess bestämmelser för fastighetsindelning på en del av Tändsticksberget förhindrar inrättandet av ett sådant naturreservat och behöver därför upphävas.

Detaljplan (08-VVK-554) fastställd av länsstyrelsen 1939 den 27 april som avstyckningsplan. Planen upprättades i syfte att tillåta bebyggelse i området samt ge förslag var bebyggelse och park lämpar sig inom Tändsticksberget

NOLLALTERNATIV

Nollalternativet innebär att avstyckningsplanen (08-VVK-554) fortsätter att gälla för aktuellt markområde och möjliggör i sådana fall byggnation kring Tändsticksberget. Det blir inte heller möjligt att inrätta ett naturreservat för hela Tändsticksberget utan området får avgränsas.

SAMMANVÄGD BEDÖMNING

Den sammanvägda bedömningen är att en strategisk miljöbedömning enligt 6 kap 6 § Miljöbalken inte bedöms vara aktuell. Kommunen bedömer att ett genomförande av planen inte kan antas innebära betydande påverkan för miljön, människors hälsa och säkerhet eller hushållningen med mark, vatten och andra resurser. Den samlade bedömningen blir att varken en enskild faktor eller faktorernas samlade effekt utgör något behov av en strategisk miljöbedömning.

CHECKLISTA

Checklistan nedan utgör ett underlag för en samlad bedömning av den inverkan planens genomförande kan medföra på miljö, hälsa och hushållningen med mark, vatten och andra naturresurser. Checklistan redovisar också vilka typer av miljöpåverkan som behöver utredas vidare i detaljplanprocessen men som inte bedöms innebära betydande miljöpåverkan.

Om "ja" på någon av frågorna nedan – planen innebär alltid betydande miljöpåverkan – miljöbedömning skall göras	Ja	Nej
Påverkar planen ett skyddsområde för bevarande av vilda fåglar eller bevarandeområde för bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, så att tillstånd krävs enligt 7 kap 28a § MB?		X
Kommer planen omfatta verksamheter eller åtgärder som anges i 2 § 2 st. Miljöbedömningsförordningen?		X
Avser planen någon anläggning som räknas upp i 4 kap. 34 § 2 st. PBL 2010:900?		X
Innebär planens genomförande betydande miljöpåverkan? (Sammanfattande ställningstagande utifrån checklistan nedan)		X

1. Riksintresse totalförsvaret

Undantag från miljöbedömning: Skyldigheten att göra en strategisk miljöbedömning gäller inte för detaljplaner som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten.

Bedömning	Ja	Nej
a) Syftar detaljplanen endast till att tjäna totalförsvaret?		X
b) Syftar detaljplanen endast till att tjäna räddningstjänsten?		X

Bedöms projektet medföra eller påverkas av några väsentliga hälso- eller miljökonsekvenser vad gäller:				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
1. Måluppfyllelse				
a) Nationella miljömål	X			
b) Regionala miljömål	X			
c) Lokala miljömål	X			Inrättande av ett naturreservat säkerställer att platsens förutsättningar gällande naturvärden värnas och tas omhand om.

2. Berörda fysiska planer och program				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Nationella planer	X			
b) Regionala planer	X			
c) Översiktsplan, fördjupad översiktsplan och tätortskarta	X			Översiktsplanen pekar ut att det finns höga naturvärden i området. "Mindre mark- eller vattenområden som har stor betydelse för den biologiska mångfalden kan skyddas som biotopskyddsområden. I områdena får inte bedrivs verksamhet eller vidtas åtgärder som kan skada naturmiljön" En fördjupning av översiktsplanen (FÖP) över södra Norrlandet antogs av kommunfullmäktige den 3 maj 2010. Föp:en beskriver området som skoglig nyckelbiotop. Skogliga nyckelbiotoper och värdefull ängs- och betesmark är biotoper med stor betydelse för den biologiska mångfalden. De utpekade nyckelbiotoperna, områdena med skogliga värden och värdefulla ängs-

				och betesmarker samt områdena med jätteträd ska i möjligaste mån bevaras. För läderbaggens långsiktiga fortlevnad är det viktigt att merparten av de äldre ekarna bevaras.
d) Grönstrukturplan	X			Pekar ut området där det finns högsta värden.
e) Kulturhistoriskt handlingsprogram, kulturmiljöprogram	X			Intilliggande villakvarter är med i kulturmiljöprogrammet.
f) Planprogram	X			Planprogrammet föreslår att området ska inrättas i ett naturreservat samt att avstyckningsplanen ska upphävas.
g) Gällande detaljplan	X			Detaljplan (08-VVK-554) fastställd av länsstyrelsen 1939 den 27 april som avstyckningsplan. Planen upprättades i syfte att tillåta bebyggelse i området samt ge förslag var bebyggelse och park lämpar sig inom Tändsticksberget.
h) Policy för funktionshinder	X			Planen ska utformas i linje med policyn.
i) Västerviks Va- policy	X			
j) Andra lokala planer och program, policy, strategier	X			Planen ska utformas i linje med gällande program, policys och strategier.

3. Riksintressen

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Riksintresse för naturvård	X			
b) Kustturism och friluftsliv	X			
c) Friluftslivet	X			
d) Obruten kust	X			
e) Kulturmiljövård	X			
f) Infrastruktur	X			
g) Totalförsvaret	X			
h) Yrkesfiske	X			
i) Vindbruk	X			
j) Ämnen och material	X			

4. Naturmiljöer och Naturvärden

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Natura 2000- område	X			Planområdet ingår inte i något Natura 2000-område.

b) Naturreservat	X			Planområdet föreslås inrättas i ett naturreservat.
c) Strandskydd	X			Planområdet omfattas inte av strandskydd.
d) Värdefull natur	X			Området har stora naturvärden och är klassat som nyckelbiotop enligt Skogsstyrelsen och naturvärdesklass 2 enligt Sundh Miljö (2018).
e) Naturminnen	X			
f) Generellt biotopskydd	X			
g) Ängs- hagmarker	X			
h) Spridningskorridorer	X			Området är en del i ett större sammanhang som spridningskorridor för växt och djurlivet.
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
i) Nyckelbiotoper	X			Ja.
j) Biotopskyddsområden	X			
k) Skyddsvärda träd	X			Mestadels talldominerad skog med gamla tallar men inslaget av ek är bitvis stort och många ekar är gamla och grova

5. Djurliv

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Unika, hotade eller sällsynta arter	X			Läderbagge, reliktböck

6. Växtliv

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Unika, hotade eller sällsynta växtarter	X			I området finns bl.a. ekticka, blekticka, oxtungssvamp, gammelekslav, hjälmbrosklav, skuggorangelav och rosa skärelav, samt talticka

7. Friluftsliv och rekreation

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Friluftsliv & rekreation	X			Området är en del i ett större sammanhang som spridningskorridor för växt och djurlivet. Samtidigt tål områdets naturvärden en mänsklig närvaro, vilket gör att området lämpar sig väl som tätortsnära rekreationsområde. Området har stor

				utvecklingspotential i detta avseende med möjligheter att utveckla tillgängligheten med gångstråk, information och upplevelser så att besökare kan bedriva olika typer av friluftaktiviteter i värdefull natur och uppleva de miljöer och målpunkter som finns i området.
b) Gröna stråk	X			Ja
c) Tysta områden	X			Ja
d) Friyta för lek och annan utevistelse	X			Ja
e) Strandskydd	X			Nej

8. Människors hälsa och säkerhet				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Utsläpp	X			
b) Skyddsavstånd, ex. farligt gods industrier, djurhållning	X			
c) Buller och vibration	X			
d) Miljö kvalitetsnormer för buller				
e) Risk & säkerhet ex. omgivande verksamheter	X			
f) Farligt gods transportleder	X			
g) Trafiksäkerhet	X			
h) Turistdestinationer	X			
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
i) Riskområden för markradon	X			Planområdet är inte utpekade som riskområde för markradon.
j) Elektriska-/ magnetiska fält	X			
k) Ljus & Lukt	X			
l) Avfall & återvinning	X			
m) Byggskedet	X			
n) Översvämning	X			
o) Risk för erosion, ras & skred	X			
p) Miljö- och hälsofarliga ämnen i verksamhet	X			
q) Trygghet	X			

r) Jämställdhet	X			
s) Tillgänglighet				Bildande av ett naturreservat ska göra området mer tillgängligt.
t) Barnperspektivet	X			Tillgång på lek- och friytor bedöms som god i området.
u) Höjda havsnivåer				

9. Mark				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Större opåverkade områden	X			
b) Värdefulla geologiska formationer	X			
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
c) Geologiska förhållanden	X			
d) Markföroreningar	X			Inga kända markföroreningar finns i området och områdets tidigare användning ger inte heller anledning att tro att det skulle finnas föroreningar.
e) Översvämningsrisk	X			
f) Åkermark och skogsmark	X			
g) Servitut och gemensamhetsanläggning	X			
h) Massbalans	X			
i) Annat	X			

10. Vatten				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Vattenskyddsområde	X			
b) Miljö kvalitetsnormer för vatten	X			
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
c) Våtmarker	X			
d) Grundvatten	X			
e) Ytvatten	X			
f) Dagvatten	X			
g) Avrinningsområde	X			
h) Vattenförsörjning	X			

i) Anslutning till kommunalt avlopp	X			
j) Vattenverksamhet, enligt MB 11 kap. 3 §	X			

11. Luft

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Miljö kvalitetsnormer för luft	X			
b) Luftutsläpp från verksamhet/ trafik	X			
c) Damm, sot & lukt	X			

12. Klimatfaktorer

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Lokalklimat	X			
b) Ljusförhållanden	X			
c) Ökad nederbörd (klimatförändring)	X			
d) Värmeböljor ex. höjda temperaturer	X			

13. Landskap

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Landskapsbild	X			
b) Stadsbild	X			
c) Landmärken	X			
d) Vindbruk	X			

14. Kulturmiljöer och Kulturvården

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Kulturresevat	X			
b) Kulturhistorisk miljö/ landskap	X			
c) Historiska samband	X			
d) Byggnadsminne	X			
e) Fornminne	X			
f) Kyrkor	X			
g) Kulturhistorisk byggnad	X			
h) Industrimiljö	X			

15. Infrastruktur				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Riksintresse kommunikationsanläggningar	X			
b) Farligt godsleder	X			
c) Järnväg	X			
d) Väg ex. ökad trafik/ ändrade trafikförhållanden	X			
e) Flygplats	X			
f) Farled	X			
g) Teknisk infrastruktur (VA, el, fiber, fjärrvärme etc.)	X			
h) Barriäreffekter	X			

16. Planens påverkan på motstående eller gemensamma intressen				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Motstridiga intressen i planen	X			
b) Mellankommunala intressen	X			

17. Materiella värden				
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
a) Naturresurser med högre förnyelseförmåga (ex: Skog, fiske, jordbruk)	X			
b) Naturresurser med ingen/ låg förnyelseförmåga (ex åkermark, mineraler, energiresurser)	X			
Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ åtgärd
c) Ökat alstrande av avfall som ej återanvänds, ex massor som deponeras.	X			
d) Ökad användning av icke förnyelsebar naturresurs, ex grus- och bergtäkter, dricksvatten	X			
e) Ökad användning av icke förnyelsebar energi.	X			
f) Övriga materiella värden	X			

18. Sammanvägd bedömning

	Ja	Nej	Kommentar
Är bedömning av effekterna av stor osäkerhet?		Nej	
Är effekterna varaktiga eller oåterkalliga?	Ja		Upphävandet av avstyckningsplanen och inrättandet av ett naturreservat kan ses som varaktig.
Andra lokaliseringsalternativ för projektet bör övervägas		Nej	

De åtgärder som medges i detaljplanen bedöms inte:

- Stå i konflikt med de grundläggande bestämmelserna för hushållning med mark- och vattenområden, 3 kap miljöbalken.
- Stå i konflikt med de särskilda bestämmelserna för hushållning med mark och vatten för vissa områden i landet, 4 kap miljöbalken.

MEDVERKANDE TJÄNSTEPERSONER

Undersökningen med checklista har genomförts av kommunens tjänstepersoner utifrån tillgängligt och känt kunskapsunderlag utifrån dags dato. Undersökningen kan förändras genom att nya fakta tillförs under planprocessen som kan påverka och ändra tidigare bedömningar. Följande tjänstepersoner har varit delaktiga under arbetet:

Gabriel Helgesson, Planarkitekt